

13.03.2008

Konkurransesgrunnlaget for prosjekt: Lederlønninger og andre topplønninger i det norske arbeidsmarkedet

1. Bakgrunn

Rapportene til Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) viser at lønnsforskjellene gradvis har blitt større de siste årene. Fordelingen av lønnsinntekt blant lønnstakere¹ fra 1997 til 2006 viser en forskyvning i lønnsfordelingen over denne perioden mot høyere andeler av total lønnsinntekt for gruppene (desilene) med de høyeste lønningene. Ifølge TBU har lønnsforskjellene målt ved Gini-koeffisienten blant lønnstakere økt fra 0,165 i 1997 til 0,186 i 2006. Andelen desil 10 mottar av de samlede lønnsinntektene har økt fra 18,1 prosent i 1997 til 19,2 prosent i 2006. I desil 9 har andelen økt fra 12,5 til 12,8 prosent i den samme perioden.

Det har vært en sterk lønnsutvikling de siste årene blant toppledere i de store foretakene og særlig i de børsnoterte selskapene. Disse utgjør ingen stor gruppe. De økte lønnsforskjellene må derfor også komme av at lønnsutviklingen har vært høy for andre og større grupper av lønnstakere med høy lønn. F. eks. vil de 5 prosent best betalte lønnstakerne bestå av ca. 90 000 personer (heltidsekvivalenter).

2. Formål

I prosjektets del I skal en på grunnlag av tilgjengelig statistikk kartlegge og analysere videre de økte lønnsforskjellene de siste 8-10-årene. Det skal sees spesielt på lønnsutviklingen for de best betalte lønnstakerne, for eksempel persentilene 95-100, i bedrifter med over 10 ansatte og sammenlikne denne med topplederens lønnsutvikling og gjennomsnittlig lønnsutvikling.

Prosjektets del II skal analysere mulige effekter av lønnsutviklingen for toppledere både for mellomledere i bedriftene, og for samlet lønnsutvikling i den enkelte bedrift. I hvilken grad er det sammenheng mellom høy lederlønnsutvikling og økte lønnsforskjeller i enkeltbedrifter og ev. sysselsettingsutviklingen, driftsresultat mv.

Den siste delen av prosjektet skal summere opp internasjonal forskning på feltet. Prosjektet bør gi en vurdering av situasjonen i Norge sammenliknet med utviklingen i våre naboland i den grad det foreligger relevant statistikk eller analyser.

Nærmere om innholdet i prosjektets del I:

1. Lønnsutvikling, lønnsnivå, yrker etter næring, bedriftsstørrelse og kjønn
 - Gi en oversikt over hvilke næringer og bedriftsstørrelser de for eksempel 5 prosent best betalte lønnstakerne (persentilene 95-100) jobber i og hvilke yrker de har. Samlet for alle lønnstakere og fordelt på menn og kvinner.
 - Gi en oversikt over lønnsnivå og lønnsutvikling fordelt etter næring og bedriftsstørrelser for persentilene 95-100, herunder hvordan lønningene er sammensatt

¹ Per heltidsekvivalent

av henholdsvis grunnlønn, bonuser, naturalytelser og eventuell endring i sammensetning over tid. Samlet for alle lønnstakere og fordelt på menn og kvinner.

2. Nærmere om lønnsfordelingen

- Hvordan har forholdet mellom persentil 95 og medianlønn (evt. også andre forholdstall) utviklet seg samlet, etter næring og etter bedriftsstørrelse? Samlet for alle lønnstakere og fordelt på menn og kvinner.
- I hvilken grad kan de økte lønnsforskjellene forklares ved at det er blitt større forskjeller i lønnsnivå og lønnsutvikling mellom ulike bedrifter og i hvilken grad skyldes det at lønnsforskjellene er blitt større mellom ansatte innen samme bedrift? Samlet for alle lønnstakere og fordelt på menn og kvinner.
- Skyldes de økte lønnsforskjellene at det har blitt større forskjeller i utdanningsnivå/kvalifikasjoner blant ansatte i ulike bedrifter og i ulike næringer/bransjer? Samlet for alle lønnstakere og fordelt på menn og kvinner.
- Hva betyr lønnsevne/lønnsomhet for endringen i lønnsfordelingen?

3. Lønnsdannelsen m.m.

- Gi en oversikt over endringer i økonomiske, sosiale og normative forhold som kan ha drevet fram den forholdsvis sterke lønnsutviklingen for persentilene 95-100. Hvordan foregår i hovedtrekk lønnsdannelsen for gruppene som inngår?

Analyse basert på utviklingen i enkeltbedrifter (del II)

Prosjektet skal omfatte en analyse av tilgjengelig informasjon/statistikk for en kvantitativ vurdering av effektene av lederlønsutviklingen i den enkelte bedrift på lønnsutvikling, lønnsfordeling, sysselsettingsutvikling, mv. innenfor en ramme hvor en kontrollerer for eksterne forhold som bedriftssammenslåinger, konjunktoreffekter, mv..

Internasjonal forskning og sammenlikning (del III)

Den siste delen av prosjektet skal summere opp internasjonal forskning på feltet samt gi en vurdering av situasjonen i Norge sammenliknet med utviklingen i våre naboland i den grad det foreligger relevant statistikk eller analyser.

3. Kostnader og tidsramme

Prosjektet inkludert kostnader ved tilrettelegging av datagrunnlag gjennomføres innenfor en økonomisk ramme på kr. 800 000 inklusive moms. Det gis en foreløpig rapportering på prosjektets del I og del II innen 1. november. Hele prosjektet med sluttrapport bør være ferdig innen utgangen av februar 2009.

4. Anskaffelsesprosedyre

Prosjektet lyses ut etter regelverket for åpen anbudskonkurranse på DOFFIN-databasen til Norsk Lysingsblad. Tildeling av prosjektet skjer på bakgrunn av innlevert prosjektopplegg (prosjektbeskrivelse med vedlegg) som utgjør forskningsinstitusjonenes samlede tilbud.

5. Nærmere om prosjektbeskrivelsens innhold

Vi ber om at prosjektbeskrivelsen inneholder:

- En kort vurdering/beskrivelse av prosjektet, gjerne supplert med andre tema og problemstillinger enn nevnt foran, og med forslag til konkretisering og avgrensning av problemstillingene.
- En kort beskrivelse av tilnæringsmåte eller metode for å løse oppgaven. Dette omfatter både hvilke typer data som vil bli benyttet og selve analysemetodikken.
- Opplysninger om hvem som blir prosjektansvarlig, herunder hvilke andre som skal utføre arbeidet (CV).
- En referanseliste over gjennomførte prosjekter ved forskningsinstitusjonen som er relevant for denne undersøkelsen.
- Kostnadsramme inklusive merverdiavgift (spesifisert på drift, månedsverkspris og ressursinnsats) og framdriftsplan med spesifisering av leveringstidspunkt.

6. Kvalifiseringsgrunnlag

Kvalifisering av tilbydere vil gjøres med utgangspunkt i følgende kriterier:

- HMS-egenerklæring, attest for registrering i foretaksregisteret i Brønnøysund og kopi av skatteattest som ikke er eldre enn seks måneder eller annen dokumentasjon (for eksempel årsrapport) som beskriver tilbyders økonomiske og finansielle stilling. Dette må vedlegges prosjektbeskrivelsen.
- Kompetansen til prosjektansvarlig og prosjektmedarbeidere.
- Relevant erfaring ved forskningsinstitusjonen.

7. Kriterier som vil bli lagt til grunn ved tildeling av prosjektet

Det økonomisk mest fordelaktige tilbudet velges blant kvalifiserte tilbydere etter en totalvurdering ut i fra følgende kriterier (rekkefølgen er ikke prioritert):

- Kvalitet på faglig innhold i tilbudet, herunder metodisk tilnærming og omfang og forståelse av aktuelle problemstillinger.
- Kompetanse til prosjektansvarlig på seniorforskernivå.
- Prestasjonssikkerhet.
- Framdriftsplan, oppfyllestid.
- Kostnader og ressursinnsats.

8. Frist og kontakt

Fristen for å levere samlet tilbud er satt til 30.04.2008 kl 12.00. Tilbudet sendes Arbeids- og inkluderingsdepartementet ved Arbeidsmarkedsavdelingen, Postboks 8019 Dep, 0030 Oslo.

Kontaktperson i Arbeids- og inkluderingsdepartementet er avdelingsdirektør Ola Ribe (telefon 22 24 47 10, e-post ola.ribe@aid.dep.no) eller seniorrådgiver Tormod Belgum (telefon 22 24 47 68, e-post tormod.belgum@aid.dep.no).

Departementet vil opprette en referansegruppe som skal følge prosjektet fram til levering.